

Uittreksel uit de Objecten Data Bank

Onderstaand object is
EEN RIJKSMONUMENT,
opgenomen in het Register van beschermde monumenten
ingevolge artikel 6 van de Monumentenwet 1988.

Provincie : Noord-Holland   Monumentnummer : 508481
Gemeente : Helder, Den   Besluitnummer : 978897
Complexcode: 1783AS-C-01   Besluitdatum : 21-11-1997
Aanduiding : RdMz
Complex onderdelen
Aantal : 3
Nummers : 508482, 508483, 508484

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Duinweg 4 te Huisduinen

KADASTRALE AANDUIDING
EN
KADASTRALE TENAAMSTELLING

Zie bij de onderdelen van het complex.

OMSCHRIJVING

Inleiding

In Huisduinen gelegen MILITAIR COMPLEX, bekend als "Logement Duitse Officieren" en als "het Casino", bestaande uit een mess of kantine (het Duitse woord daarvoor is "Casino") met LOGEMENT voor OFFICIEREN (A), POORTGEBOUW (B) en LOODS (C). Het complex werd door de Duitse bezetter gebouwd tijdens de Tweede Wereldoorlog, omstreeks 1942, als onderdeel van de Atlantikwall, een verdedigingsgordel die zich uitstreckte van de Zuidfranse Atlantische kust tot Noord-Noorwegen. Het complex is gesitueerd tussen de oost-west-gerichte hoofdstraat van Huisduinen (de Badhuisstraat) en de zuidelijk van Huisduinen gelegen duinen.

N.B. Naast de drie genoemde objecten bevinden zich verschillende andere objecten op het terrein, waaronder een transformatorhuisje uit de jaren '40. De niet onder A, B en C genoemde objecten vallen niet onder de bescherming.

Omschrijving

Het militaire complex "Logement Duitse Officieren" is gelegen ten

zuiden de Duinweg in Huisduinen. Op het erf zijn de drie gebouwen als volgt gesitueerd: bij de ingang, het meest noordelijk gelegen, ligt het poortgebouw (B), op het oostelijke deel van het erf ligt de officiersmess met logement (A) en op het zuidelijk deel van het erf ligt de grote loods (C). Algemene karakteristieken van de gebouwen zijn: bakstenen exterieurs in een traditionalistische bouwtrant, verwant aan de Delftse School, met detailleringen in sierbeton (kunststeen).

Waardering

Het militaire complex is van algemeen belang uit cultuur- en militairhistorisch oogpunt als element uit de krijgsgeschiedenis, in casu de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in Nederland, waarbinnen het complex deel uitmaakte van het door Duitsland opgezette Atlantische kustverdedigingsproject onder de naam Atlantikwall. Het complex is van algemeen belang uit architectuurhistorisch oogpunt als uniek en in samenhang herkenbaar gebleven complex met verblijfsgebouwen voor Duitse officieren en als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een militair complex gebouwd in een traditionalistische stijl uit begin jaren '40.

INSCHRIJVING

Kantoor bewaarder : Alkmaar
Inschrijvingsdatum : 11-02-1998
Deel/Registratienummer : 8982/12

Uittreksel uit de Objecten Data Bank

Onderstaand object is
EEN RIJKSMONUMENT,
opgenomen in het Register van beschermde monumenten
ingevolge artikel 6 van de Monumentenwet 1988.

Provincie	: Noord-Holland	Monumentnummer	: 508482
Gemeente	: Helder, Den	Besluitnummer	: 978897
Objectcode	: 1783AS-00004-01	Besluitdatum	: 21-11-1997
Aanduiding	: RdMz		

Onderdeel van
Complex : 508481 Rijksmonument
1783AS-C-01
Logement Duitse Officieren

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats : Huisduinen
Straat : Duinweg
Huisnummer : 4

KADASTRALE AANDUIDING
EN
KADASTRALE TENAAMSTELLING

Kad. Gemeente : Den Helder
Sectie : B
Nummer : 1407
Mate : Gedeeltelijk

Soort recht : Recht van eigendom
Gerechtigde : Gemeente Den Helder
Straat : Postbus 36
Woonplaats : 1780 AA DEN HELDER

OMSCHRIJVING

Inleiding
OFFICIERSMESS MET LOGEMENT, onderdeel uitmakend van het militaire
complex "Logement Duitse Officieren" te Den Helder. De mess met
logement is gelegen op het oostelijk deel van het erf.
Omschrijving

Vrijstaand pand, ten behoeve van officiersmess en legering van officieren, gebouwd op F-vormig grondplan. Het pand bestaat uit één bouwlaag onder schilddak met flauwe dakhelling. De noklijn van het logementgedeelte (de lange dwarspoot van de F) loopt evenwijdig aan de Duinweg, de noklijn van het casinogedeelte staat loodrecht hierop. Het dak heeft een bedekking van bitumen. Op de nok staan twee korte schoorstenen. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd, onder andere met een regenkelder.

De constructie van het gebouw bestaat uit een skelet en muren van (gewapend) beton, in het exterieur bekleed met baksteen. Constructieve gevelonderdelen en details, zoals de plint, zuilen, lekdorpels, venster- en deuromlijstingen, dakgoot, traptreden en bordessen, zijn uitgevoerd in sierbeton, ter imitatie van natuursteen. De gevels van het logementgedeelte zijn opgetrokken in baksteen boven een sierbetonnen plint. De gevels van het messgedeelte zijn opgetrokken op een omlopend bordes met drie traptreden. De drie zalen van de mess, gelegen aan drie verschillende zijden van het gebouw, zijn bereikbaar via de bordessen waarop zuilengalerijen zijn geplaatst.

De gevel aan de Duinweg (N) bevat links een gevel van het logementgedeelte, rechts een bordes dat toegang geeft tot een (kleine) zaal van het casino. Het linkerdeel heeft een breedte van vijf traveeën. Elke travee bevat twee staande houten vensters, met achtruits roedenverdeling, die gescheiden worden door een stijl van sierbeton. Het rechterdeel heeft een bordes met vijf zuilen en is vier traveeën breed. Elke travee bevat twee openslaande stalen paneeldeuren met glas. De bovenlichten van de deuren hebben ofwel diagonaal geplaatste roeden, ofwel horizontaal geplaatste roeden.

De rechterzijgevel (W) is de hoofdgevel van het messgedeelte; deze heeft een symmetrische indeling. Geheel links en rechts is het overstek van de zuilengalerij van de kleine zalen te zien. Daartussen bevindt zich het centrale bordes dat toegang geeft tot de grote zaal, met aan weerszijden een ingangspartij en een getoogde vensteras. Het centrale bordes heeft een zuilengalerij met zeven zuilen. De openslaande deuren op het bordes hebben dezelfde vorm als die in de voorgevel. Aan weerszijden van de zuilengalerij bevindt zich een risalerende ingangspartij met rechthoekige houten deur met zijlichten. Boven de deur is een klein rond venster geplaatst. Geheel links en rechts bevindt zich een getoogde vensteras, die in oorsprong een dubbele deur met getoogd bovenlicht (met zesruits roedenverdeling) bevatte.

De achtergevel (Z) heeft een bordes, zuilengalerij en openslaande deuren als in de voorgevel. Het bordes geeft toegang tot de tweede kleine zaal van de mess.

De linkerzijgevel (O) bevat een kleine uitbouw (de korte dwarspoot van de F), de achtergevel van de grote messzaal en de uitbouw ten behoeve van het logement (de lange dwarspoot van de F). De korte uitbouw

bestaat uit een rechthoekig bouwvolume met rechthoekige staande gekoppelde vensters. De achtergevel van de grote messzaal bevat vier openslaande deuren, die dezelfde vorm hebben als die in de voorgevel. De deuren komen uit op een bordes (zonder zuilengalerij). De uitbouw van het logement bevat aan de zuidzijde hooggeplaatste zesruits vensters en vier rechthoekige staande vensters in twee koppels van twee. De kopgevel van het logement (O) bevat een centrale ingang, bestaande uit een rechthoekige houten deur met zesruits bovenlicht en bordes met vier treden. De ingang wordt geflankeerd door twee gekoppelde staande vensters met achtruits roedenverdeling. De voorgevel van het logement aan de straatzijde is beschreven bij de voorgevel (N).

Het interieur is nog gedeeltelijk in originele staat en bevat onder andere in drie zalen de oorspronkelijke houten lambrizingen. In de grote zaal is het gestucte plafond met drie cirkels nog aanwezig, waarin oorspronkelijk waarschijnlijk lampen waren aangebracht. De eikenhouten binnendeuren met smeedijzeren hang- en sluitwerk zijn ook nog intact. In de hal van de hoofdingang zijn de wanden bekleed met travertin.

Waardering

De officiersmess met logement is van algemeen belang als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het militair complex "Logement Duitse Officieren". Daarnaast is het object van belang uit architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een officiersmess met militair logement in traditionalistische bouwtrant uit begin jaren '40.

INSCHRIJVING

Kantoor bewaarder : Alkmaar
Inschrijvingsdatum : 11-02-1998
Deel/Registratienummer : 8982/12

Uittreksel uit de Objecten Data Bank

Onderstaand object is
EEN RIJKSMONUMENT,
opgenomen in het Register van beschermde monumenten
ingevolge artikel 6 van de Monumentenwet 1988.

Provincie	: Noord-Holland	Monumentnummer	: 508483
Gemeente	: Helder, Den	Besluitnummer	: 978897
Objectcode	: 1783AS-00004-02	Besluitdatum	: 21-11-1997
Aanduiding	: RdMz		

Onderdeel van
Complex : 508481 Rijksmonument
1783AS-C-01
Logement Duitse Officieren

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats : Huisduinen
Straat : Duinweg
Huisnummer : 4

KADASTRALE AANDUIDING
EN
KADASTRALE TENAAMSTELLING

Kad. Gemeente : Den Helder
Sectie : B
Nummer : 1407
Mate : Gedeeltelijk

Soort recht : Recht van eigendom
Gerechtigde : Gemeente Den Helder
Straat : Postbus 36
Woonplaats : 1780 AA DEN HELDER

OMSCHRIJVING

Inleiding
POORTGEBOUW van het complex "Logement Duitse Officieren", gesitueerd
op het noordelijk deel van het erf, bij de officiële ingang.

Omschrijving

Poortgebouw, bestaande uit een poort met twee doorgangen en twee

wachthuisjes aan weerszijden van de poort. Het poortgebouw is opgetrokken in (gewapend) beton, bekleed met baksteen. De constructieve onderdelen en details, zoals de plinten, aanzet- en sluisstenen van de bogen, de afdekplaten van de poort, de lekdorpels en lateien van de wachthuisjes en de gootlijsten op consoles, zijn vervaardigd van sierbeton, ter imitatie van natuursteen. Het centrale gedeelte van het poortgebouw wordt gevormd door twee rondboogvormige doorgangen, die afgesloten kunnen worden door ijzeren hekken met massieve stootrand en spijlenhekwerk erboven. De poorten zijn gekoppeld door een rechthoekige ombouw, die bovenlangs wordt afgesloten door een kanteel-achtige reeks sierbetonnen afdekplaten. Aan weerszijden van de dubbele poort is een klein wachtgebouw aangebouwd. De wachtgebouwen bestaan uit een rechthoekig bouwvolume van één bouwlaag hoog met plat dak en geprofileerde sierbetonnen gootlijst. Aan de straatzijde (Duinweg) hebben de wachtgebouwen een breedte van twee vensterassen, waarbij elke as een rechthoekig staand houten venster bevat met ijzeren voorzetroosters. De zijgevels aan de zijde van de poort, bevatten voor de poort (straatzijde) één venster met ijzeren voorzetrooster, achter de poort een deur. De zijgevels hebben een breedte van vier vensterassen, waarbij elke as een terugliggend rechthoekig houten venster bevat. De achtergevels zijn blind.

Waardering

Het poortgebouw is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het militair complex "Logement Duitse Officieren". Daarnaast is het object van belang uit architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een militair poortgebouw in traditionalistische bouwtrant uit begin jaren '40.

INSCHRIJVING

Kantoor bewaarder : Alkmaar
Inschrijvingsdatum : 11-02-1998
Deel/Registratienummer : 8982/12

=====

Uittreksel uit de Objecten Data Bank

Onderstaand object is
EEN RIJKSMONUMENT,
opgenomen in het Register van beschermde monumenten
ingevolge artikel 6 van de Monumentenwet 1988.

Provincie	: Noord-Holland	Monumentnummer	: 508484
Gemeente	: Helder, Den	Besluitnummer	: 978897
Objectcode	: 1783AS-00004-03	Besluitdatum	: 21-11-1997
Aanduiding	: RdMz		

Onderdeel van

Complex : 508481 Rijksmonument
1783AS-C-01
Logement Duitse Officieren

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Plaats : Huisduinen
Straat : Duinweg
Huisnummer : 4

KADASTRALE AANDUIDING
EN
KADASTRALE TENAAMSTELLING

Kad. Gemeente : Den Helder
Sectie : B
Nummer : 1407
Mate : Gedeeltelijk

Soort recht : Recht van eigendom
Gerechtigde : Gemeente Den Helder
Straat : Postbus 36
Woonplaats : 1780 AA DEN HELDER

OMSCHRIJVING

Inleiding

LOODS van het complex "Logement Duitse Officieren", gesitueerd op het zuidelijk deel van het erf.

N.B. Na de Tweede Wereldoorlog is in de topgevel een wapen van de marine (stuurwiel, anker, kanonslopen) aangebracht.

Omschrijving

Op rechthoekig grondplan gebouwde grote loods, bestaande uit één bouwlaag onder een zadeldak met flauwe dakhelling. Het dak is gedekt met zwarte Hollandse pannen. De kaspanten bestaan uit stalen I-profielbalken. Over de stalen gordingen van de kap is verticaal houten beschot aangebracht. De noklijn van het dak staat loodrecht op de Duinweg.

De loods is twaalf traveeën diep. De constructie bestaat uit elf spanten van gewapend beton en twee kopgevels. In het exterieur zijn de constructieve onderdelen en details, zoals de lekdorpels, lateien, schouderstukken, daklijsten en consoles van de dakgoot, uitgevoerd in sierbeton, ter imitatie van natuursteen. De bakstenen gevels zijn opgetrokken boven een plint met decoratief metselwerk. Op de hoeken van het pand zijn bakstenen steunberen aangebracht, bekroond door sierbetonnen afdekstenen. Tenzij anders vermeld, bestaan de vensters uit houten laddervensters, die per twee stuks door een lange latei gekoppeld zijn.

De voorgevel, zijnde de noordelijke kopgevel (N), heeft rechts een grote inrijpoort met twee stalen hangdeuren. In beide deuren zijn twee ronde stalen vensters met vierruits roedenverdeling aangebracht. De sierbetonnen latei boven de deur loopt door over vrijwel de gehele gevelbreedte. In het linkerdeel van de kopgevel is een liseen decoratief metselwerk aangebracht. Het linkergeveldeel is blind. De gevel wordt afgesloten door een topgevel met schouderstukken, afdeklijst en rechthoekige bekroning.

De rechterzijgevel (W) heeft een breedte van twaalf traveeën. In de meeste traveeën is een koppel van twee houten laddervensters aangebracht. De eerste en twaalfde travee bevatten geen vensters, maar een met gele baksteen dichtgemetseld rond venster. In de zevende travee (vanaf de voorgevel gezien) is een rechthoekige ingang met houten deuren en bovenlicht gemaakt.

De achtergevel, zijnde de zuidelijke kopgevel (Z), is qua indeling en detaillering gelijk aan de voorgevel.

De linkerzijgevel (O) is twaalf traveeën breed en heeft een uitbouw over een breedte van vijf traveeën (vanaf de voorgevel gezien over de vierde tot en met de achtste travee). De zesde travee bevat een koppel van twee kleine laddervensters. Voor het overige is de vensterindeling gelijk aan die van de rechterzijgevel.

In het interieur zijn in de uitbouw nog verschillende hooggeplaatste stalen vensters en stalen tussendeuren aanwezig.

Waardering

De loods is van algemeen belang als historisch functioneel onderdeel van het complex "Logement Duitse Officieren". Daarnaast is het object van belang uit architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een militaire loods in traditionalistische bouwtrant uit begin jaren '40.

INSCHRIJVING

Kantoor bewaarder : Alkmaar
Inschrijvingsdatum : 11-02-1998
Deel/Registratienummer : 8982/12

BIJLAGE BIJ BESLUIT BETREFFENDE:

Voorstel tot aanwijzing als beschermd monument als bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Monumentenwet 1988 van het complex:

Gemeente Den Helder

Huisduinen

Duinweg 4, BY 4, (vm. logement Duitse officieren (onderdeel Atlantikwall))

I. FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN:

Het voorstel tot aanwijzing is ingediend door de provincie Noord-Holland, bij brief d.d. 04 september 1997.

ADVIES GEMEENTERAAD

De raad adviseert de tot het complex behorende loods niet als beschermd monument aan te wijzen, blijkens het raadsbesluit d.d. 05 maart 1997.

ADVIES GEDEPUTEERDE STATEN

Stemt met aanwijzing in blijkens brief d.d. 04 september 1997.

ADVIES RAAD VOOR CULTUUR

De Raad stemt in met de selectie en bescherming van de in het kader van het Monumenten Selectie Project (MSP) voorgedragen monumenten in de gemeente Den Helder.

BESCHRIJVING OMSTANDIGHEDEN

Het onderhavige complex behoort tot de bouwkunst uit de periode 1850-1940, die ook wel wordt aangeduid met de "jongere bouwkunst", en maakt onderdeel uit van het resultaat van het Monumenten Selectie Project (MSP).

AANWIJZINGSBELEID

In 1987 is het landelijk Monumenten Inventarisatie Project (MIP) gestart met het doel objecten van jongere bouwkunst op systematische wijze te inventariseren.

Met de resultaten van de inventarisatie als basis is een selectie uitgevoerd die beoogt een representatief bestand aan objecten van jongere bouwkunst onder de bescherming van de Monumentenwet 1988 te brengen.

OVERIGE GEGEVENS

De bouwkundige staat vormt, gelet op de terzake door de gemeente uitgebrachte beoordeling, geen belemmering voor aanwijzing.

Ook in stedenbouwkundig of planologisch opzicht bestaat geen bezwaar.

OVERLEG

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 3, vierde lid, van de Monumentenwet 1988 zijn belanghebbenden door de gemeente schriftelijk op de hoogte gesteld van het voornemen tot bescherming en daarbij tevens in de gelegenheid gesteld dienaangaande te worden gehoord. Door de eigenaar is bezwaar gemaakt tegen de voorgenomen aanwijzing van de loods. Tegen de aanwijzing van het zogenaamde casino en het poortgebouw bestaat geen bezwaar.

II. CONCLUSIE

Aan de overwegingen van de Monumentenwet 1988 ligt onder meer ten grondslag het meer betrekken van lagere overheden bij het behoud van monumenten. In de Memorie van Toelichting wordt het grote belang gememoreerd dat in de huidige wet wordt gehecht aan de inbreng van vooral de gemeente over de aanwijzing. Hoewel op rijksniveau over het al dan niet beschermen wordt beslist, komt aan de adviezen van de lagere overheden een invloedrijke plaats toe. Slechts op zwaarwegende gronden zal de Minister van die adviezen kunnen afwijken. In dit geval bestaat daartoe geen aanleiding.

Niet ontkend wordt dat de voorgenomen aanwijzing van dat monument enige belemmeringen met zich meebrengt. Dit heeft echter niet zonder meer tot gevolg, dat verandering van het monument en aanpassing daarvan aan een doelmatig gebruik of moderne eisen niet meer mogelijk kunnen zijn. Van geval tot geval dient beoordeeld te worden in hoeverre aan de eisen en wensen van bezwaarde tegemoet kan worden gekomen. Hiertoe biedt het vergunningstelsel in de Monumentenwet 1988 de mogelijkheid. In dit kader zal, gelet op het bepaalde in artikel 2 van die wet, rekening worden gehouden met de betrokken belangen.

Geconcludeerd kan worden dat de in de omschrijving aangegeven waarden bescherming op grond van de Monumentenwet 1988 rechtvaardigen en dat op grond van de bovenstaande feiten en omstandigheden deze bescherming geen overwegende bezwaren ontmoet.

